

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

OR-03.0003.51.2025

Pan
Łukasz Gibała
Radny Miasta Krakowa

Odpowiadając na Pana interpelację w sprawie gospodarowania odpadami przez Wodociągi Miasta Krakowa S.A., przekazaną przez Pana Jakuba Koska, Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa 17 stycznia 2025 r., uprzejmie informuję, że kwestia ostatecznej weryfikacji prawdziwości podniesionych przez Pana Radnego zarzutów powinna stać się przedmiotem ustaleń niezależnych organów, w tym prokuratury, o której zawiadomieniu Pan Radny informuje. Niemniej jednak Prezydent Miasta Krakowa otrzymał wyjaśnienia w tej sprawie m.in. od spółek miejskich, których treść podważa tezy Pana Radnego.

Jak poinformowały Wodociągi Miasta Krakowa S.A., przygotowując i realizując zamówienia w zakresie wywozu i zagospodarowania odpadów WMK S.A. stosują się do wymogów ustawy z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1320). Wszelkie działania w tym zakresie mają na celu zapewnienie ochrony środowiska, ciągłości procesów oczyszczania oraz możliwe maksymalne ograniczenie ponoszonych przez mieszkańców Krakowa kosztów związanych z gospodarką osadową. Aby zapobiec niewłaściwemu zagospodarowaniu osadów, WMK S.A. podjęła szereg działań o charakterze technicznych, jak i prawnym.

Proces oczyszczania ścieków i przeróbki osadów

WMK S.A. realizują oczyszczanie ścieków w dwóch centralnych zakładach – Płaszów i Kujawy, a także pięciu mniejszych, lokalnych oczyszczalniach: Bielany, Kostrze, Sidzina, Tyniec, Wadów. W wyniku prowadzonych procesów oczyszczania ścieków powstają m.in. osady ściekowe, które poddawane są przeróbce polegającej na ich: zagęszczaniu, stabilizacji i odwadnianiu. Stabilizacja służy przekształceniu części organicznych w biogaz. Dzięki temu osady nie mają tendencji do rozkładu, czyli zagniwania przy dalszej obróbce i wykorzystaniu. Dodatkowo pozyskany biogaz wykorzystywany jest energetycznie i umożliwia wytwarzanie energii odnawialnej, która pokrywa w dużym stopniu zapotrzebowanie oczyszczalni na prąd i ciepło. Zadaniem zagęszczania i odwadniania osadów jest zmniejszenie ich objętości przed dalszą obróbką i zagospodarowaniem. Każdego dnia w procesach oczyszczania i przeróbki osadów powstaje w Krakowie średnio ok. 200 ton ustabilizowanych komunalnych osadów

ściekowych, tj. odpadu o kodzie 19 08 05. Tak duży dobowy wolumen powoduje, że możliwości ich magazynowania są niezwykle ograniczone, a ewentualne zatrzymanie na kilka dni odbioru osadów z procesów oczyszczania mogłoby skutkować ich załamaniem oraz pogorszeniem jakości odprowadzanych wód pościekowych. Utrzymanie odbioru osadów jest zatem kluczowe dla zapewnienia ciągłości oczyszczania ścieków.

Na terenie oczyszczalni ścieków Płaszów od 15 lat funkcjonuje Stacja Termicznej Utylizacji Osadów (STUO), w której prowadzone jest unieszkodliwianie osadów ściekowych powstających w krakowskich oczyszczalniach. Zakład pracuje w oparciu o decyzję administracyjną - pozwolenie zintegrowane wydane przez Marszałka Województwa Małopolskiego i utylizuje dziennie średnio 180-190 ton osadów. Z uwagi na specyfikę instalacji, wymaga ona przeprowadzania corocznego przeglądu technicznego skutkującego zatrzymaniem procesu na okres 4-8 tygodni. Poza okresem przeglądu występują również sytuacje awaryjne, powodujące konieczność zatrzymania lub ograniczenia wydajności instalacji. W takich sytuacjach zachodzi konieczność zapewnienia ich wywozu i zagospodarowania przez zewnętrzne podmioty.

Sposoby zagospodarowania osadów

Dla ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych (19 08 05) przepisy krajowe i europejskie dopuszczają różne formy zagospodarowania. Tak jak inne odpady mogą być one zagospodarowane w procesach odzysku (np. kompostowanie) lub unieszkodliwiania (np. termiczne przekształcanie). W tym przypadku wymagane jest, aby podmiot prowadzący takie procesy posiadał stosowne decyzje administracyjne. Przepisy dopuszczają również zagospodarowanie komunalnych osadów ściekowych, zgodnie z regulacją zawartą w art. 3 ust. 28 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o *odpadach* (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.), poprzez ich rozpraszanie na powierzchni ziemi lub wprowadzanie ich do gleby (w tym również stosowanie w rolnictwie). W takim przypadku konieczne jest spełnienie wymogów określonych w art. 96 wspomnianej ustawy oraz aktach wykonawczych, obejmujących m.in.: kontrolę jakości osadów i gleb, określanie dawek osadów czy procedury ich stosowania. Przekazując osady ściekowe innym podmiotom WMK S.A. nie dopuszczają wywozu osadów na pola, ani żadnych innych form wymagających spełnienia wymogów określonych w art. 96 ustawy o *odpadach*. Ponadto podczas prowadzonych procedur udzielania zamówień na wywóz i zagospodarowanie osadów, a także w czasie realizacji usług, WMK S.A. prowadzi szereg działań mających na celu zapewnienie zgodności z wymogami prawnymi i środowiskowymi. Są to m.in.: prowadzenie rejestracji i nadzoru nad wywozem i zagospodarowaniem w krajowej Bazie danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (system BDO), sprawdzenie zapisów oraz aktualności decyzji posiadanych przez podmioty, wizje lokalne w miejscach zagospodarowania osadów.

Kontraktowanie usług

WMK S.A. zawierając umowy na gospodarowanie osadami z oczyszczalni ścieków oraz pochodzącymi z klarowania wody na Zakładach Uzdatniania Wody, działały na podstawie obowiązujących przepisów prawa, w szczególności ustawy z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych* oraz ustawy o *odpadach*. Zamówienia udzielane były na podstawie art. 2 oraz działu V *Zamówienia sektorowe* ustawy *Prawo zamówień publicznych*. Zgodnie z zasadami wynikającymi wprost z przepisów wyżej powołanej ustawy, WMK S.A. przy udzielaniu zamówień

kierowała się dbałością o interes publiczny, koniecznością zapewnienia ciągłości świadczenia usług dla mieszkańców Krakowa, osiągnięcia najlepszej jakości usług, uzyskania najlepszych efektów udzielenia zamówienia, w tym efektów społecznych, środowiskowych oraz gospodarczych (wymiernych, gdyż odzwierciedlonych w wielomilionowych kwotach oszczędności), w stosunku do zaangażowanych środków.

Odnosząc się do przywoływanej umowy z wyłonionym w przetargu konsorcjum (wpłynęła tylko jedna oferta) WMK S.A. poinformowało, że po kilku miesiącach jej realizacji dokonano analizy aktualnych cen rynkowych tego rodzaju usług. W konsekwencji zawarto dodatkową umowę z innym podmiotem na awaryjny wywóz osadów ściekowych, co przyniosło realne oszczędności finansowe, z korzyścią dla mieszkańców Krakowa. Informacje o zawartym kontrakcie opublikowano (zgodnie z ustawą *Prawo zamówień publicznych*) w Dzienniku Urzędowym (nr publikacji ogłoszenia 53696-24, nr wydania: Dz.U. S:19/2024). Równocześnie podjęto renegocjacje warunków umowy z konsorcjum, które doprowadziły do obniżenia ceny usługi. Zaplanowany termin zakończenia realizacji zamówienia przez konsorcjum upływa 20 lipca 2025 r. Strony przewidują wywiązanie się z zobowiązań.

WMK S.A. na przestrzeni ostatnich lat podjęły szereg działań o charakterze prawnym, technicznym i organizacyjnym zmierzających do ograniczenia zużycia surowców i energii, powtórnego wykorzystania materiałów oraz minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów. W ramach rozwoju niskoemisyjnej gospodarki w obiegu zamkniętym, Spółka koncentruje się na przedsięwzięciach dotyczących integracji gospodarki odpadami z różnych procesów w celu maksymalnego odzyskania wartościowych surowców takich jak fosfor, kruszywa budowlane czy koagulanty. Podjęte działania w widoczny sposób wpłynęły na zasady kontraktowania umów na odbiór i zagospodarowanie odpadów. Zmniejszona została ilość odpadów wymagająca zagospodarowania przez podmioty zewnętrzne. Część usług WMK S.A. realizują przy użyciu własnego przedsiębiorstwa pomocniczego, pozostała natomiast wykonywana jest na podstawie kontraktów zawieranych w oparciu o przepisy ustawy *Prawo zamówień publicznych*. W celu zwiększenia dostępności do rynku zamówień na zagospodarowanie poszczególnych rodzajów odpadów, stosownie do przedmiotu zamówienia zawierane są poszczególne umowy. O skuteczności tych działań może świadczyć zwiększenie ilości pozyskiwanych ofert oraz uzyskane efekty gospodarcze. Istotne obniżenie cen świadczonych usług nie spowodowało obniżenia ich jakości. Każdy z wybranych kontrahentów posiadał wszystkie wymagane prawem decyzje administracyjne, co potwierdziły wielokrotne kontrolne organów ochrony środowiska przeprowadzone zarówno w WMK S.A. oraz w miejscu zagospodarowania odpadów.

Wskazane w interpelacji Pana Radnego aspekty związane ze sporami na linii wykonawca - zamawiający, jak również pomiędzy wykonawcami są zjawiskiem występującym przy udzielaniu zamówień publicznych. W związku z prowadzonymi działaniami wykonawców w stosunku do siebie w ramach przetargów na zagospodarowanie odpadów, Spółka w roku 2022 zawiadomiła prokuraturę o możliwości popełnienia przestępstwa poprzez kierowanie gróźb karalnych wobec jednego z oferentów. Na skutek tych działań wykonawca, pomimo wygrania przetargu, wycofał swoją ofertę w obawie o życie i zdrowie swoje i swoich pracowników. Spółka poinformowała również Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów o możliwości wystąpienia zmowy przetargowej – skupieniu w ramach konsorcjum podmiotów, które mają potencjał techniczny i odpowiednie decyzje środowiskowe, które pozwalają samodzielnie startować

w przetargu. Prezes UOKiK w 2022 r. podjął z urzędu postępowanie w celu ustalenia, czy doszło do naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uzasadniającej wszczęcie postępowania antymonopolowego.

W odpowiedzi na przedstawione przez Pana Radnego pytania poniżej przedstawiam informacje dotyczące poszczególnych kwestii.

a) natychmiastowe wstrzymanie wszelkich prowadzonych aktualnie przez Wodociągi Miasta Krakowa postępowań, mających na celu udzielenie w jakiejkolwiek formie podmiotom zewnętrznym usług polegających na odbiorze lub transporcie lub gospodarowaniu odpadami pochodzącymi z zakładów spółki

Spełnienie żądania natychmiastowego wstrzymania wszelkich prowadzonych aktualnie przez WMK S. A. postępowań, mających na celu udzielenie w jakiejkolwiek formie podmiotom zewnętrznym usług polegających na odbiorze lub gospodarowaniu odpadów pochodzących z zakładów Spółki nie jest możliwe. Skutkowałoby to bowiem koniecznością zatrzymania Zakładów Oczyszczania Ścieków, które pełną dobę, każdego dnia w tygodniu, służą blisko 1,2 mln osób. Byłoby to działanie niezgodne z prawem, narażające mieszkańców, środowisko oraz przestrzeń miejską na realne ryzyko.

b) jak najszybsze przeprowadzenie kontroli w spółce Wodociągi Miasta Krakowa w zakresie udzielania zamówień dotyczących odbioru lub transportu lub gospodarowania odpadami

W zakresie przeprowadzenia kontroli spółki zastosowanie mają zapisy *Regulaminu kontroli wewnętrznej* przyjętego zarządzeniem nr 3188/2024 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 5 grudnia 2024 r. *Regulamin* ten przewiduje, że kontrola w spółkach akcyjnych będzie odbywać się na podstawie zgody i za pośrednictwem Rady Nadzorczej, w trybie realizacji uprawnień Rady Nadzorczej określonych w ustawie z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*, w celu uzyskania stosownych informacji, dokumentów, sprawozdań lub wyjaśnień i udostępniania ich kontrolującemu.

Prawo do kontroli w takich podmiotach jest zinstytucjonalizowane w postaci organu nadzoru, tj. rady nadzorczej, natomiast akcjonariusze na podstawie art. 428-429 ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 18 ze zm.), mają prawo do pozyskiwania jedynie informacji na temat funkcjonowania spółki. Przepisy dotyczące spółki akcyjnej, w przeciwieństwie do regulacji odnoszących się do spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, nie przewidują uprawnienia akcjonariusza do bezpośredniej kontroli spółki. Ustawodawca odstępując od powtórzenia treści przepisu art. 212 *Kodeksu spółek handlowych* w przepisach dotyczących spółki akcyjnej, pozbawił tym samym akcjonariusza prawa m.in. do przeglądania ksiąg i dokumentów spółki, pozostawiając kompetencje w tym zakresie radzie nadzorczej.

W przypadku uznania zasadności przeprowadzenia kontroli w tym zakresie, na podstawie ww. *Regulaminu kontroli wewnętrznej*, zostanie ona przeprowadzona za pośrednictwem Rady Nadzorczej przy współudziale wydziału merytorycznego UMK. Wszelkie czynności kontrolne będą prowadzone w sposób zgodny z zapisami *Regulaminu*

kontroli wewnętrznej, mając na celu rzetelne zebranie informacji oraz wyciągnięcie ewentualnych wniosków dotyczących funkcjonowania Spółki.

Wodociągi Miasta Krakowa S.A są spółką w 100% należącą do Krakowskiego Holdingu Komunalnego S.A. w Krakowie, który udzielił pełnomocnictwa Prezydentowi Miasta Krakowa do podejmowania uchwał Walnego Zgromadzenia Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji S.A. (aktualna firma: Wodociągi Miasta Krakowa S.A.) w sprawach kompetencji Walnego Zgromadzenia tej Spółki zgodnie z postanowieniami jej Statutu oraz ksh. Zgodnie z regulacją art. 18e ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 757) Prezydent Miasta jest uprawniony do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonym zezwoleniem w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków. Powyższy przepis nie dotyczy obowiązku przeprowadzenia kontroli na wniosek.

- c) **przekazanie kopii wszystkich umów dotyczących odbioru lub transportu lub gospodarowania odpadami pochodzącymi z oczyszczalni i zakładów uzdatniania wody Wodociągów Miasta Krakowa, w przypadku których udzielenie zamówienia nastąpiło z pominięciem ogłoszenia o takim zamówieniu w odpowiednim publikatorze (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, Biuletyn Zamówień Publicznych);**

Umowy w zakresie gospodarowania osadami z oczyszczalni ścieków oraz z klarowania wody na ZUW zawierane były przez WMK S.A. na podstawie art. 2 oraz działu V Zamówienia sektorowe ustawy *Prawo zamówień publicznych*. Umowy te zawierają postanowienia zastrzegające wzajemnie pomiędzy stronami kontraktu tajemnicę przedsiębiorstwa m.in. ze względu na warunki handlowe realizacji zamówienia. WMK S.A. podjęło w tym zakresie środki techniczne, organizacyjne i prawne zmierzające do zachowania w tajemnicy treści zawartych kontraktów z uwagi na ich wartość gospodarczą dla Spółki.

WMK S.A. są spółką kapitałową, w której funkcje kontrolną sprawuje Rada Nadzorcza oraz Walne Zgromadzenie jak wskazano powyżej w pkt. b). Zarówno orzecznictwo jak i doktryna wskazują, że radny może korzystać z przysługujących mu uprawnień kontrolnych wyłącznie w zakresie mieszczącym się w obszarze zadań i kompetencji rady gminy (wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 7 października 2020 r., IV SAB/Wr 250/20, LEX nr 311693). Tym samym Gmina nie posiada uprawnień do zwolnienia z klauzuli tajemnicy przedsiębiorstwa, zastrzeżonej przez spółkę prawa handlowego.

- d) **przekazanie wyciągów z rejestru Bazy Danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO) za okres od 1 stycznia 2023 r., zawierających wszystkie karty przekazania odpadów, które dotyczą odbioru lub transportu lub gospodarowania odpadami pochodzącymi z oczyszczalni i zakładów uzdatniania wody Wodociągów Miasta Krakowa;**

Rejestr BDO za lata 2023-2024 w zakresie wywozu odpadów z Zakładów Oczyszczania Ścieków oraz Zakładów Uzdatniania Wody Wodociągów Miasta Krakowa S.A. zawiera ok. 4500 kart przekazania odpadu. W kartach zawarte są m.in. dane osobowe, natomiast

wszystkie informacje zawarte w rejestrze dostępne są dla upoważnionych jednostek kontrolnych i organów ścigania.

- e) **informację o ewentualnych dotychczasowych kontrolach bądź audytach w zakresie udzielania zamówień przez spółkę Wodociągi Miasta Krakowa w okresie od początku 2023;**

Od stycznia 2023 roku nie były przeprowadzane w spółce WMK S.A. kontrole ani audyty w zakresie udzielania zamówień publicznych.

- f) **wypracowanie i wdrożenie najwyższych standardów gospodarowania odpadami w miejskich spółkach, które powinny świecić przykładem i stosować rozszerzoną odpowiedzialność w tym obszarze, m.in. polegającymi na współpracy tylko i wyłącznie z poważnymi i zweryfikowanymi oraz stale monitorowanymi partnerami;**

WMK S.A. od wielu lat utrzymują najwyższe standardy w zakresie gospodarowania odpadami, tak aby chronić środowisko, zapewnić ciągłość świadczenia dostaw wody oraz odbioru ścieków, a także minimalizować obciążenie mieszkańców kosztami gospodarowania odpadami. Realizowane działania są zgodne z przepisami prawa oraz posiadanymi przez Spółkę decyzjami administracyjnymi. W poszczególnych zakładach, właściwe organy prowadzą regularne kontrole w zakresie gospodarowania odpadami. Nie stwierdzono dotychczas jakichkolwiek naruszeń.

- g) **informację o przyczynach wycofania odwołania do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej, złożonego 22 stycznia 2024 r. przez konsorcjum firm reprezentowane przez Małopolskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o.**

WMK S.A. 25 kwietnia 2023 r. opublikowały w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej Biuletynie ogłoszenie o zamówieniu pod nazwą *„Sukcesywny odbiór i gospodarowanie odpadami technologicznymi o kodzie 19 08 05 ustabilizowane komunalne osady ściekowe, powstającymi na Oczyszczalni Ścieków „Płaszów” w Krakowie podczas nieplanowanych postojów STUO”* (ogłoszenie opublikowane w Dz.U. UE pod numerem 245066-2023 - adres strony internetowej <https://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:245066-2023:TEXT:PL:HTML>)

W celu złożenia oferty Małopolskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. zawiązało konsorcjum wykonawców wspólnie ubiegających się o zamówienie, w skład którego wchodziły:

- 1) Małopolskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o., ul. Barska 12, 30- 307 Kraków – Lider Konsorcjum firm;
- 2) SYNERGIA POŁUDNIE Sp. z o.o., Sp. k., ul. Kolejowa 57, 41-602 Katowice;
- 3) KOMPOSTECH Sp. z o.o., ul. Wiklinowa 4A, 33-300 Nowy Sącz;
- 4) EkoPartner Recykling Sp. z o.o., ul. Zielona 3, 59-300 Lubin;
- 5) Firma Handlowo Usługowa „HELL MARK” Borek Helena, ul. Zielona 92, 33-335 Nawojowa;
- 6) JAW TRANS Usługi Transportowo-Budowlane, Krasne Potockie 18, 33-394 Kłęczany.

W dniu 11 lipca 2023 r. zamawiający poinformował, że oferta Konsorcjum firm jako spełniająca wymagania postępowania (tj. co do warunków formalnych, posiadanego

doświadczenia, zdolności, jak i ceny) została wybrana jako najkorzystniejsza. W związku z powyższym 20 lipca 2023 r. doszło do zawarcia umowy usługowej (umowa nr NU/260/2023) na okres 24 miesięcy, tj. do 20 lipca 2025 r. Wykonywanie przedmiotu umowy miało następować sukcesywnie, zgodnie z zapotrzebowaniem zamawiającego na zgłoszenie przekazane pocztą elektroniczną.

Realizacja pierwszego zlecenia w ramach zawartej umowy nr NU/260/2023 nastąpiła we wrześniu 2023 r. Następnie z uwagi na brak kolejnych zleceń Lider został zobligowany przez członków Konsorcjum firm do podjęcia działań w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji, a w ostateczności do złożenia odwołania do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej.

Spółka WMK S.A. po kilku miesiącach obowiązywania umowy nr NU/260/2023 dokonała analizy aktualnych cen rynkowych tego rodzaju usług, w wyniku której, zgodnie z prawem, podjęto decyzję o zawarciu dodatkowej umowy z innym podmiotem na awaryjny wywóz osadów ściekowych, co przyniosło realne oszczędności finansowe, z korzyścią dla mieszkańców Krakowa. Informacje o zawartej umowie opublikowano (zgodnie z ustawą *Prawo zamówień publicznych*) w Dzienniku Urzędowym (nr publikacji ogłoszenia 53696-24, Dz. U. S:19/2024). Równocześnie podjęto renegocjacje warunków umowy nr NU/260/2023 z Konsorcjum firm, co doprowadziło do obniżenia ceny usługi. Na przełomie stycznia i lutego 2024 r. pomiędzy Wodociągami Miasta Krakowa S.A. a Konsorcjum firm doszło do porozumienia, czego rezultatem było podpisanie 7 lutego 2024 r. aneksu do umowy nr NU/260/2023, co w konsekwencji doprowadziło do wycofania odwołania do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej.

Zaplanowany termin zakończenia realizacji zamówienia przez Konsorcjum firm upływa w dniu 20 lipca 2025 r. Strony przewidują wywiązanie się z zobowiązań, tj. Konsorcjum firm otrzymywało i nadal otrzymuje zlecenia w ramach przedmiotowej umowy.

z up. PREZYDENTA MIASTA

Stanisław Kracik
Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa

Otrzymują:

1. Adresat
2. Wydział Gospodarki Komunalnej i Infrastruktury
3. Wodociągi Miasta Krakowa S.A.
4. Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o.
5. Biuro Nadzoru Właścicielskiego
6. Centrum Audytu i Kontroli Analitycznej
7. Zespół Radców Prawnych
8. Biuletyn Informacji Publicznej
9. Aa